

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 429/2019

Dnro ESAVI/1009/2019

Annettu julkipanon jälkeen
1.11.2019

ASIA

Broilerikasvattamon toiminnan laajentaminen ja ympäristöluvan tarkistaminen uusien BAT-päätelmien vuoksi, Pöytyä

HAKIJA

Sarkainsuon Tila Oy
Sarkainsuontie 74
21880 Pöytyä

Y-tunnus: 2186370-2

TOIMINTA

Hakemus koskee 75 000 broilerin kasvattamon toiminnan laajentamista 155 000 broilerin kasvattamoksi Pöytyän kunnan Himaisten kylässä tilalla 636-404-1-6, osoitteessa Sarkainsuontie 74, Pöytyä.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO, YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUE

puh. 029 501 6000
ymparistoluvat.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
PL 150
13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
PL 110
00521 Helsinki

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa 10.1.2019.

Luvan hakemisen peruste

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain 29 §:n perusteella

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 16.5.2018 antamallaan päätöksellä (dnro VARELY/1102/2016) määrännyt Sarkainsuon Tila Oy:n jättämään aluehallintovirastolle käsiteltäväksi hakemuksen ympäristöluvan tarkistamisen tarpeesta uusien päätelmien vuoksi.

Toiminnan luvanvaraisuus

Toiminta on luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 1 kohdan 11 a) perusteella.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain (527/2014) 34 ja 35 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 §:n 1 momentin perusteella.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Alue on harvaan asuttua ja soveltuu hyvin maa- ja metsätaloustuotantoon. Lähin asuinkiinteistö sijaitsee noin 130 metrin etäisyydellä olemassa olevasta pienemmästä kasvattamosta koilliseen ja laajennettavasta eläinsuojasta noin 370 metriä itään. Kilometrin etäisyydellä kasvattamoista on lisäksi yksi asumaton tilarakennus sekä yksi asuinrakennus. Viereisellä kiinteistöllä, noin 65 metrin etäisyydellä sijaitsee toisen toiminnanharjoittajan 60 000 broilerin kasvattamo. Toimintoja ei ole pohjavesialueella.

Kaavoitus

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa eikä oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Loimaan seudun maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätaloustalaiseksi alueeksi.

Päätökset ja sopimukset

Voimassa oleva ympäristölupa

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 25.2.2011 myöntämä ympäristölupa (Nro 8/2011/3, Dnro ESAVI/639/04.08/2010) 75 000 broilerin kasvattamiseen.

Muut päätökset ja sopimukset

Sopimus lannan luovuttamisesta (1 000 m³ vuodessa) Biolan Oy:lle lannan jalostukseen. Lannan luovutussopimuksia 5 kpl, yhteensä 524 m³. Pellon vuokrasopimuksia on 6 kpl yhteensä 73,67 hehtaarille.

Ympäristövaikutusten arviointi

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut 29.7.2019 päätöksen (Nro 10/2019, dnro VARELY/2892/2019), jonka mukaan Sarkainsuon Tila Oy:n suunnittelemaan broilerikasvattamon laajentamishankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Toiminta

Yleiskuvaus

Sarkainsuon Tila Oy:llä kasvatetaan nykyisellään broilereita kahdessa rakennuksessa (15 000 ja 60 000 broilerin kasvattamot). Ympäristölupaa haetaan 15.4.2019 täydennetyn hakemuksen mukaan uudelle 80 000 broilerin kasvattamolle (40 000 + 40 000). Tämä jälkeen tilalla on paikkoja yhteensä 155 000 broilerille.

Kasvattamoissa käytetään turvekuivikepohjaa ja kasvatuseriä on vuodessa 6–7. Hallit tyhjennetään kerralla, jonka jälkeen ne pestään ja desinfioidaan. Halleista poistettava lanta ajetaan katettuun kuivalantalaan tai toimitetaan jalostettavaksi.

Käytössä on kaksi porakaivoa ja varalla on kunnan vesi. Uuden tuotantolaitoksen myötä rakennetaan kolmas kaivo.

Tuotanto ja tuotteet

Laajennuksen jälkeen tila tuottaa noin 1,6 miljoonaa kiloa lihaa vuodessa.

Lannan käsittely ja varastointi

Laskennallisesti laajennuksen jälkeen lantaa syntyy 2 325 m³.

Kuivalannan varastointiin on käytössä kaksi katettua kuivalantala, tilavuuksiltaan 320 m³ ja 1 300 m³. Lantalan pohjat ovat asfalttia ja seinät on tehty valuharkoista. Lantaloiden tiiveyttä tarkastellaan vuosittain lantalan tyhjen-nyksen yhteydessä. Lantaa siirretään halleista joko omille tai

sopimustuottajien pelloille lannoitteeksi ja lastataan myös suoraan vastaanottajan kontteihin, joista se viedään välivarastoimatta Biolanille.

Kasvattamoissa syntyvät jätevedet varastoidaan umpisäiliöissä. Pesuvesiä muodostuu 100 m³ ja ne johdetaan 25 m²:n ja 24 m³:n olemassa oleviin ja uuteen 65 m³:n umpisäiliöön. Pesuvedet levitetään keväisin peltoon. Wc-vedet 5 m³ vuodessa johdetaan kahteen 3 m³:n umpisäiliöön.

Lannan hyödyntäminen

Lannan levitykseen on käytettävissä yhteensä 340 ha peltoa. Tästä vuokrapeltoa on 75 ha ja sopimuspeltoa 265 ha. Lannasta 75 % levitetään keväällä viikoilla 17–19 ja syksyllä loput viikoilla 35–37.

Lanta levitetään peltoon tarkkuuslevittimellä ja mullataan peltoon nopeasti levityksen jälkeen. Syyspuolella lanta levitetään kylvettävien syysviljojen lannoituksena.

Ilmaan johdettavien päästöjen vähentäminen

Turpeen käyttö kasvattamoissa sitoo parhaiten ammoniakkia ja on siten hyvin vähän päästöjä tuova tapa kasvattaa broileria.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi

Tilalla on kolme 2 500 litran maanpäällistä kaksivaippaista polttoainesäiliötä. Eläinsuojan lämmitykseen ja tankkaukseen käytettävässä säiliössä on lukitus, ylitäytönestin, lapon estolaite ja vuodonilmaisim. Siinä ei ole katosta. Uuden hallin lämmitystä varten tulee 2 000 litran säiliö samoilla varustuksella kuin entinen lämmityssäiliö on.

Viljan kuivaukseen käytettävät kaksi öljysäiliötä on varustettu katoksella, lukituksella ylitäytönestimellä, lapon estolaitteella ja vuodonilmaisimella.

Lannoitteet, 20 000 kg/v, varastoidaan konehallissa. Torjunta-aineet, 100 kg/v, varastoidaan torjunta-ainevarastossa. Pesuaineita ja desinfiointiaineita käytetään 70–100 kg/v ja ne varastoidaan kanalan huoltotiloissa.

Muita öljytuotteita kuin polttoöljyä varastoidaan alle 100 litraa konehallissa.

Energian käyttö

Energiaa käytetään nykyisessä toiminnassa 880 Mwh/v ja tulevassa toiminnassa 1 818 Mwh/v (sisältää hakkeen ja sähkön). Sähköstä tuotetaan omassa aurinkovoimalassa noin 71 Mwh/v. Broilerihallien lämmitykseen käytetään haketta ja varalla häiriötilanteissa on öljylämmitys. Öljyä on hallien lämmitykseen käytetty nykyisessä tuotannossa noin 2 000 litraa vuodessa.

Liikenne

Tilan liikenne kulkee Maanpääntien kautta kohti Kantatietä 41. Tätä reittiä ajavat niin rehuautot kuin eläinkuljetusautotkin. Rehukuljetuksia on kerran viikossa. Eläinten kuljetus tapahtuu 6–7 kertaa vuodessa hallin tyhjennyksen yhteydessä vuorokauden kuluessa 18–20 rekalla. Tyhjennyksen jälkeen lantaa viedään lantavarastoon tai kuljetetaan Biolan Oy:lle jatkojalostettavaksi. Tilan sisäinen liikenne ajoittuu keväällä muokkaus- ja kylvötöiden aikaan ja syksyllä sadonkorjuu-aikaan.

Riskienhallinta ja poikkeukselliset tilanteet

Tilalla on automaattinen varavoimajärjestelmä sähkönsaannin turvaamiseksi. Veden jakelun turvaamiseksi varalla on kunnallinen vesi. Tuotantotiloissa on valvontajärjestelmä, joka hälyttää poikkeamatilanteessa tuottajan puhelimeen.

Tuotantotoimintaa tarkastellaan paloviranomaisen toimesta säännöllisesti. Tilalle on laadittu paloviranomaisten kanssa pelastussuunnitelma poikkeuksellisten tilanteiden varalle. Polttoainesäilöt ja tuotantorakennukset tarkastetaan paloviranomaisen toimesta vuosittain.

Ympäristön tila, päästöt ja vaikutusarvio

Lähiympäristö ja maankäyttö

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, sellaisen läheisyydessä tai vesistöjen läheisyydessä. Hankealueen läheisyydessä ei sijaitse myöskään luonnonsuojelun kannalta arvokkaita kohteita.

Pintavesien tila, päästöt ja vaikutukset

Eläinsuoja sijaitsee Aurajokeen laskevan Pöylijoen valuma-alueella. Aurajoen ekologinen tila on välttävä ja vesiensuojelun tavoitteena on hyvä tila. Iso osa lannasta toimitetaan jatkojalostettavaksi, joten hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä yhteisvaikutuksia vesistöihin valuma-alueella sijaitsevien muiden eläinsuojien kanssa. Toiminnasta ei tule ravinnepäästöjä lannan hyvästä varastoinnista ja jatkojalostuksesta johtuen.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Tilalla syntyvät jätteet kierrätetään ja vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen keräykseen. Kuolleet linnut varastoidaan tilalla kylmiössä ja toimitetaan Honkajoki Oy:lle.

Taulukko 1. Toiminnassa muodostuvat jätteet

Jätenimike	Määrä vuodessa	Käsittely	Toimituspaikka
Kuolleet eläimet	5 t	varastointi kylmiössä	Honkajoki Oy
Jäteöljy	150 l	kierrätys	Vaarallisen jätteen keräysauto
Muovit	200 kg	muovin keräys	Riihikosken keräyspiste
Metalliriomu	200-2 000 kg	metallin keräys	Metallin keräys
Paperi/kartonki			Riihikosken keräyspiste
Muu vaarallinen jäte	akut 1-2 kpl	Vaarallisen jätteen keräys	Vaarallisen jätteen keräys

Maaperän ja pohjaveden perustilaselvitys

Hakija on esittänyt, ettei maaperän ja pohjaveden perustilaselvitystä ole tarpeen laatia. Polttoöljyä säilytetään tilalla alle 10 000 litraa ja varastoidaan 2 500 litran 2-vaippasäiliöissä, jotka on tarkastettu säännöllisesti.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö on vähäistä ja niiden säilytys tapahtuu erillisessä torjunta-ainevarastossa. Peltolannoitteita varastoidaan sisätiloissa tiiviillä betonilattialla.

Muita perustilaselvityksessä tarkoitettuja vaarallisia aineita tai kemikaaleja ei tilalla käytetä. Perustilaselvitysarvion mukaan välitöntä pohjaveden tai maaperän pilaantumisvaaraa ei ole.

Tilalla ei ole ollut toiminnan aikana öljyvahinkoja eikä muita maaperän pilaantumiseen liittyviä tapauksia.

Ilmanlaatu, päästöt ja vaikutukset

Kasvattamoissa on automaattinen ilmanvaihtojärjestelmä poistoilman ulos johtamiseksi.

Eläinsuojan ammoniakkipäästöksi laajennuksen jälkeen saadaan Siipikarjan tai sikojen tehokasvatuksen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita koskevien päätelmien broilerin päästökerrointa 0,08 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi käytettäessä 12,4 t vuodessa.

Lanta ja lantakaasut imeytyvät kasvattamossa turvekuivikepohjaan. Lannan käsittely hallien jälkeen on kuivalannan varastointia katetuissa kuivalantaloissa.

Melu, haju ja pöly

Toiminnasta ei aiheudu merkittävää meluhaittaa.

Hajuhaittaa tulee lannan levityksen yhteydessä toukokuun alkupuolella.

Vähäistä pölyhaittaa aiheutuu hallin tyhjennyksen yhteydessä, kun hallit harjataan ennen hallien pesua.

Vertailuasiakirjat ja BAT-päätelmät

Sovellettavat vertailuasiakirjat ja BAT-päätelmät

Euroopan komission antama täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käyttökelpoisia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta varten on julkaistu 21.2.2017.

Hakija on kuvannut siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta koskevien päätelmien soveltamista laitoksella seuraavasti:

Yleiset päätelmät

- BAT 1. Parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on luoda ympäristöjärjestelmä ja seurata sitä (EMS). Broilerikasvattamon toiminnasta tehdään päivittäin kirjauksia: kuolleet linnut, lämpötila, kosteus, hiilidioksidipitoisuus, rehun ja veden kulutus sekä uuden lämpökeskuksen käytetty lämpöenergia.
- BAT 2. Hyvät toimintatavat toteutuvat sijainnin valinnassa ja toimintojen sijoittelussa. Tilalla on pelastussuunnitelma. Laitteistojen kuntotarkastus sekä tarvittavat korjaustoimenpiteet tehdään aina erätauon aikana. Kuolleet ja karsitut broilerit varastoidaan raatokontissa. Polttoainetarastot on tarkastettu paloviranomaisen toimesta säännöllisesti.
- BAT 3 ja 4. Ruokinnassa käytetään mm. monivaiheruokintaa, jossa rehun koostumus on optimoitu linnun iän perusteella.
- BAT 5. Vedenkulutusta tarkkaillaan ja kirjataan (vähintään kerran vuodessa), vesivuotoja tarkkaillaan ja korjataan, eläimille soveltuvat juototvälaineet (esim. nippajuomalaitteet, kupit, vesikourut) ja varmistetaan, että vettä on vapaasti saatavilla, juomalaitteet kalibroidaan ja säädetään säännöllisesti.
- BAT 6. Lannalla likaantuneiden ulkoalueiden koko pidetään mahdollisimman pienenä, minimoidaan pesuvesien käyttö, vältetään likaantumattomien sadevesien pääsyä puhdistamista vaativien jätevesien joukkoon, jotta puhdistettavien jätevesien määrä ei kasva turhaan.
- BAT 7. Johdetaan jätevedet erilliseen säiliöön ja käsitellään jätevedet.
- BAT 8. Hyvin tehokkaat lämmitys/jäähdytys- ja ilmanvaihtojärjestelmät ja järjestelmien optimointi ja hallinta, eläinsuojien seinien, lattioiden ja/tai sisäkattojen eristäminen, käytetään energiatehokasta valaistusta, käytetään painovoimaista ilmanvaihtoa.
- BAT 9. Vedenkulutus kirjataan. Eläinsuojan tärkeimpiä vettä käyttäviä toimintoja (puhdistus, ruokinta, jne.) voidaan tarkkailla erikseen. Sähkönkulutus kirjataan. Energiankulutusta eläinsuojissa tarkkaillaan erillään maatilan muista laitoksen osista. Tärkeimpiä eläinsuojissa energiaa kuluttavia prosesseja (lämmitys, ilmanvaihto, valaistus) voidaan

tarkkailla erikseen. Polttoaineen kulutus kirjataan. Maatilalle tulevien ja tilalta lähtevien eläinten lukumäärä, syntymät ja kuolemat kirjataan hyödyntäen esim. tilan eläinkirjanpitoa. Rehunkulutus ja lannan muodostuminen kirjataan.

- BAT 10 ja 11. Toiminnasta ei aiheudu meluhaittaa. Toiminnot ja laitteet on sijoitettu niin ettei meluhaittaa aiheudu.
- BAT 12. Pölyn muodostumista vähennetään.
- BAT 13. Toiminnasta ei aiheudu hajuhaittaa ja eläinsuojasta tulevan poistoilman poisto-olosuhteet optimoidaan.
- BAT 14 ja 15. Kuivalannan varastoinnin ammoniakkipäästöjä pienennetään suhteessa päästöjä aiheuttavaan lantapinta-alaan suhteessa kuivalantakasan tilavuuteen. Kuivalanta varastoidaan lantalaan ja betonisiiloon, jonka varastointitila riittää niinä aikoina, joina lannan levitys ei ole mahdollista.
- BAT 16, 17, 18, 19 ja 21. Ei sovelleta toimintaan.
- BAT 20. Lannan levityksestä maaperään ja veteen aiheutuvien typpi-, fosfori- ja mikrobipatogeenipäästöjen vähennetään BAT:n mukaisesti.
- BAT 22. Lannan levityksestä aiheutuvien ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi lanta muokataan maahan BAT:n mukaisesti.
- BAT 23. Koko tuotantoprosessista peräisin olevien ammoniakkipäästöjen vähentyminen ei täyty.
- BAT 24 ja 25. Lannan kokonaistypen ja -fosforin tarkkailu ja ilmaan vapautuvan ammoniakkipäästön tarkkailu eivät täyty.
- BAT 28, 30, 31, 33 ja 34. Ei sovelleta toimintaan.
- BAT 32. Broilerikasvattamoiden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi on koneellinen ilmanvaihto ja vuotamaton juottojärjestelmä. Kuivikkeen koneellinen kuivaus sisäilmalla. Painovoimainen ilmanvaihto ja vuotamaton juottojärjestelmä.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 15.4., 20.6. ja 24.10.2019.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla siitä Pöytyän kunnan ilmoitustaululla 6.9.–7.10.2019. Kuulutus ja hakemuksen keskeinen sisältö on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Auranmaan Viikkolehdessä 6.9.2019.

Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Pöytyän kunnalta sekä Pöytyän kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Alueidenkäyttö

Alueidenkäytön näkökulmasta hakemukseen ei ole huomautettavaa.

Kiinteistö sijaitsee ympäristöministeriön 20.3.2013 vahvistamassa Loimaan seudun maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää myös jokamiehenoikeuden mukaiseen ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueita voidaan käyttää harkitusti myös haja-asutusluonteiseen pysyvään tai loma-asutukseen. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta, sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mm. uutta pysyvää asumista ja, erityislainsäädännön ohjaamana, myös muita toimintoja.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelun näkökulmasta hakemukseen ei ole huomautettavaa.

Broilerikasvattamon laajennuksen sijaintialueella ei ole ELY-keskuksen tiedossa merkittäviä luontokohteita. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -verkoston kohteita. Lähimmät sijaitsevat noin kolmen kilometrin etäisyydellä. Maakuntakaavan suojelukohdevaraus sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä kohteesta pohjoiseen ja perinnemaisemakohde Maanpään laitumet noin kahden kilometrin etäisyydellä luoteeseen. Kasvattamon laajennuksesta ei todennäköisesti ole arvioitavissa olevia vaikutuksia näiden luontokohteiden luontoarvoihin.

Vesistönsuojelu

Vesistönsuojelun osalta tulee huomioida Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vuoteen 2021 ulottuva vesienhoitosuunnitelma. Sarkainsuon Tila Oy:n eläinsuoja sijaitsee Saaristomeren pintavesien toimenpideohjelma-alueella.

Eläinsuoja sijaitsee Aurajokeen laskevan Pöylijoen valuma-alueella. Aurajoen ekologinen tila on välttävä. Vesienhoitosuojelun tavoitteena on vesien hyvän tilan saavuttaminen. Tämä edellyttää kuitenkin tehokkaita vesienhoitotoimenpiteitä valuma-alueella. Maatalouden vesienhoitotoimenpiteiden tehostamisella on keskeinen rooli kuormituksen vähentämisessä. Vesistöalueiden ekologisen tilan arviointi perustuu päivitettyyn ekologisen tilan luokiteluun (ehdotus 2019), joka on tehty osana vesienhoitosuunnitelmien päivittämistä.

Vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta on keskeistä, ettei korkeiden ja erittäin korkeiden fosforilukujen pelloille levitetä lantaa.

Pohjavedet ja maaperän suojelu

Tila ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä sen lähistöllä ole pohjavesialueita.

Kuivikelannan levittäminen pohjaveden hyvin vettä läpäisevälle muodostumisalueelle on pääsääntöisesti kielletty. Lannan varastointi aumassa on pohjavesialueella aina kielletty.

Talousvesikaivojen ja lähteiden ympärille tulee lantaa levitettäessä jättää riittävät, maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 metrin levyiset suojavyöhykkeet, joille ei levitetä lantaa.

Polttonestesäiliöt on sijoitettava kantavalle ja tiiviille alustalle. Polttonestesäiliön mahdollinen vuoto on aina hallittava. Säiliön tulee olla kaksoisvaippainen tai kiinteästi valuma-altaallinen säiliö. Yksivaippainen säiliö tulee varustaa tiiviillä, vähintään säiliökokoa vastaavalla suoja-altaalla sekä katoksella. Polttonestesäiliö tulee varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä ja lapon estävällä laitteella. Tankkaus- ja täyttöpaikkojen tulee olla tiiviitä ja muotoiltu niin, että mahdolliset vuodot saadaan kerättyä talteen eivätkä ne pääse imeytymään maaperään. Säiliöiden täyttöaukkojen ja polttoaineletkujen tulee olla lukittavia. Säiliön läheisyyteen tulee varata imeytysmateriaalia mahdollisten onnettomuuksien varalta.

Koneiden ja laitteiden säilytyspaikkojen tulee olla tiiviitä.

Ilmansuojelu

Siipikarjan tai sikojen tehokasvatuksen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevista päätelmissä (julkaistu 21.2.2017) broilerikasvattamoista ilmaan vapautuvan ammoniakkipäästön raja-arvoksi on asetettu 0,08 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi. BAT-päätelmissä asetetun raja-arvon mukaisesti hakemuksessa esitetyn eläinmäärän (155 000 broileria) vuotuiset ammoniakkipäästöt saavat olla enintään 12,40 tonnia. Toiminnanharjoittajan tulee varautua ammoniakkipäästöjen vähentämiseen, mikäli ammoniakkipäästöraja-arvo ylittyy.

Pöytyän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen (Kosken TI kunta, ympäristönsuojelulautakunta) lausunto

Hakemuksessa ilmoitetaan, että polttonestesäiliöt tarkistetaan vuosittain paloviranomaisen toimesta. Polttonestesäiliöt tulee säännöllisesti tarkistaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päteväksi arvioiman tarkastajan toimesta. Maanpäälliset öljysäiliöt tulee pohjavesialueiden ulkopuolella tarkastuttaa 15 vuoden kuluttua käyttöönotosta ja sen jälkeen kuntoluokituksen mukaisesti, ettei aiheudu maaperän pilaantumisen vaaraa (ympäristönsuojelulaki 527/2014 16 §).

Lounais-Suomen jätehuoltomääräysten 34 § mukaan sosiaalityöväkän wc- ja pesuvesien umpisäiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa. Umpisäiliöitä ja niiden

täyttymistä sekä täyttymishälyttimen toimintaa on seurattava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Umpisäiliöiden jätevedet on toimitettava Lou-nais-Suomen Jätehuolto Oy:n osoittamaan vastaanottopaikkaan. Kiinteistön haltijan on pidettävä kirjaa lietteenpoistoista. Mikäli jätevesilietettä halutaan käsitellä omatoimisesti, tulee liete hygienisoida (esimerkiksi kalkkistabiloi-malla) ennen sen käyttöä. Jätevesilietettä ei saa levittää metsään tai muu-alle maastoon eikä käsittelemättömänä peltoon.

Kosken TI Ympäristönsuojelun tiedossa ei ole muita sellaisia asioita, jotka vaikuttaisivat lupahakemuksen käsittelyyn tai, jotka eivät olisi tulleet ilmi ha-kemuksesta. Kosken TI Ympäristönsuojelulle ei ole tehty ilmoituksia ko-eläinsuojan toiminnasta aiheutuvista haitoista.

Muistutukset

AA ja BB

Muistuttajat ilmoittavat kielteisen kantansa broilerikasvattamon laajennuk-seen. Muistuttajat omistavat perikuntana lähimmän asuinkiinteistön, mikä ei ole missään vaiheessa ollut tyhjillään. Asuinrakennus on hyväkuntoinen, 1989 rakennettu omakotitalo, missä on tarkoitus asua vuosikymmeniä. Ta-loon on tehty julkisivuremontti kesällä 2019 ja muita korjauksia.

Broilereiden määrä naapurissa on nyt jo 135 000 tällä pienellä alueella, sillä rasiiteena on hakijan ja toisen henkilön aiemmin yhteisomistuksessa ollut 60 000 broilerin kasvattamo (etäisyys 200 m asuinrakennuksesta, muut 135 m ja 300 m). Tämän broilerimäärän kasvattamisesta aiheutuu suuria haju-, pöly-, melu-, liikenne-, ympäristö- ja muita haittoja. Ympäristö tulee säilyttää asuinkelpoisena ja luontoon kohdistuvaa rasitetta ei pidä enää lisätä.

Vastine

Hakijan käsityksen mukaan muistuttajien omistamassa asunnossa ei vaki-tuisesti asu ketään. Hakija katsoo kyseessä olevan pikemminkin vapaa-ajan asunto.

Laajennus tulee muistuttajien omistamasta kiinteistöstä katsottuna etääm-mälle kuin olemassa olevat rakennukset. Hajuhaittoja pyritään minimoimaan parhaalla mahdollisella tavalla ja nykyisellään hajuhaitat ovat varsin mini-maalisia. Pölyhaitta on varsin vähäinen, eikä se tule olennaisesti lisäänty-mään nykyisestä. Muistutuksen meluhaittojen lisääntymistä hakija ei tun-nista, kun toiminta ei sinällään sisällä melulähteitä.

Liikenne tilalta suuntautuu Sarkainsuon yksityistieltä Maanpääntielle. Lii-kenne Maanpääntiellä on Väyläviraston laskennan mukaan keskimäärin 136 ajoneuvoa/vrk. Nyt tehtävä laajennus ei tule lisäämään keskimääräistä lii-kennettä vuorokaudessa edes yhtä ajoneuvoa. Liikennehaitta on siksi varsin vähäinen.

Hakijan tarkoitus on toimia mahdollisimman vähän ympäristöön haittaa tuottavana maatilana. Kuten Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnosta käy ilmi, ei toiminnasta ole ollut huomautettavaa muistuttajien mainitsemista asioista 9.4.2019 tehdyssä määräaikaistarkastuksessa. Hakija ei ole saanut nykyisestä toiminnasta suoraa negatiivista palautetta lähiympäristöstä, eikä toiminnasta ole viranomaisillekaan tehty valituksia tai huomautuksia.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Ympäristöluvan muuttaminen ja tarkistaminen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Sarkainsuon Tila Oy:lle ympäristöluvan 75 000 broilerin kasvattamon laajentamiseen 155 000 broilerin kasvattamoksi kiinteistöllä Sarkainsuo 636-404-1-6 ja tarkistaa ympäristöluvan (Nro 8/2011/3, Dnro ESAVI/639/04.08/2010) vastaamaan toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vaatimuksia. Toiminnassa on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Toiminta ja rakenteet

1. Kasvatushallien pohjarakenteiden tulee olla vesitiiviitä ja rakenteissa käytetyn betonin kestävä ja lämpöeristämättömiin tiloihin sijoitettaessa säänkestävää sekä estää lannan, pesuvesien ja muiden jätevesien joutuminen pinta- ja pohjavesiin.

Luvanhaltijan tulee ilmoittaa ympäristöluvan valvontaviranomaiselle laajennettavan eläinsuojan käyttöönotosta viimeistään 30 vrk ennen toiminnan aloittamista.

Lannan ja jätevesien varastointi ja käsittely

2. Toiminnassa muodostuva lanta on varastoitava katetuissa ja tiiviissä kuivalantalassa. Sade- ja sulamisvesien valuminen lannan säilytystiloihin on estettävä. Pesuvedet ja muut jätevedet on varastoitava vesitiiviissä varastoissa.

Käytettävissä tulee olla niin paljon lannan säilytystilaa, että siihen voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertyvä lanta eli luvan mukaisella enimmäiseläinmäärällä vähintään 2 325 m³. Vaadittavasta tilavuudesta voidaan vähentää lannanluovutussopimusten tai jalostukseen luovutettavan lannan osuus. Pesuvesille on varattava varastointitilaa vähintään 100 m³.

Lanta ja pesuvedet on varastoitava, käsiteltävä ja hyödynnettävä siten, ettei niitä joudu peltölevityksen lisäksi muualle ympäristöön.

3. Lantalat on tyhjennettävä vuosittain. Tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava lantalan kunto ja havaitut puutteet on korjattava välittömästi.

Lannan kuormaaminen kuljetusajoneuvoon on tehtävä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja jolta lanta voidaan tarvittaessa kerätä talteen. Rakenteiden ja laitteiden on lisäksi oltava sellaisia, ettei tyhjenysten, siirtojen ja kuljetusten aikana pääse tapahtumaan vuotoja. Vahingon tai onnettomuuden seurauksena ympäristöön joutunut lanta on välittömästi korjattava talteen.

4. Eläinsuojan sosiaalituloissa syntyvät WC-jätevedet on toimitettava umpisäiliöistä ensisijaisesti laitokseen, jolla on ympäristölupa ko. jätevesien vastaanottoon. WC-jätevesiä ei saa levittää käsittelemättöminä pellolle.

Lannan hyödyntäminen

5. Lanta ja pesuvedet on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla. Luvan mukaiselle enimmäiseläinmäärälle on oltava käytettävissä lannan levitykseen soveltuvaa peltoa vähintään 553,6 hehtaaria. Lantaa voidaan toimittaa myös käsiteltäväksi laitokseen, jolla on siihen ympäristölupa. Lannan toimittaminen jatkokäsittelyyn tai luovuttaminen sopimuksen perusteella vähentää vastaavasti tarvittavan peltolevitysalan tarvetta.

Toiminnanharjoittajalla tulee olla jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen soveltuvaa peltoa eläinmäärään nähden riittävästi siten, että lantaa ei levitetä fosforiluokaltaan korkeille eikä arveluttavan korkeille pelloille. Lannan levitykseen käytettävän peltolohkon viljavuustutkimus ei saa olla 5 vuotta vanhempi.

Lantaa ja pesuvesiä ei saa levittää luokitelluille pohjavesialueille. Lantaa ja pesuvesiä levitettäessä on vesistöjen sekä lasku- ja valtaojien varsille jätettävä riittävän leveät suoja-alueet, joille ei levitetä lantaa ja pesuvesiä. Tulvaherkille pelloille lantaa ja pesuvesiä saa levittää vasta kevättulvien kuivuttua. Syyslevitys tulvaherkille pelloille on kielletty.

Talousvesikaivojen ja lähteiden ympärille tulee jättää riittävät, maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 metrin levyiset suojavyöhykkeet, joille ei levitetä lantaa.

Lannan käsittely- ja levitysjankohtaa sekä levityspellon sijaintia valittaessa tulee ottaa huomioon ympäristön viihtyisyystekijät ja naapureille aiheutuva hajuhaitta.

Päästöt ilmaan

6. Eläinsuojasta ilmaan vapautuva ammoniakkipäästö saa olla enintään 0,08 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi. Päästöraja-arvo koskee olemassa olevaa toimintaa 21.2.2021 alkaen ja laajennettua toimintaa sen aloittamisesta. Päästöraja-arvo koskee laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa syntyviä päästöjä.

Ammoniakkipäästö on määritettävä massataseeseen perustuvalla arviolla, mitattuna päästönä poistoputkista tai päästökertoimiin perustuvalla arviolla.

Mikäli eläinsuojasta ilmaan vapautuva ammoniakkipäästö ylittää ammoniakkipäästöraja-arvon, on poistettava ilma käsiteltävä tai muilla teknisillä toimenpiteillä vähennettävä päästöjä siten, että lupamääräyksen mukainen ammoniakkipäästöraja-arvo ei ylitä.

Selvitys mitatusta/arvioidusta eläinsuojasta ilmaan vapautuvasta ammoniakkipäästöstä (kg NH₃/eläinpaikka/vuosi) ja esitys ammoniakkipäästön tarkkailemiseksi (määrittystapa, laskentaperusteet ja tarkkailutiheys) tulee toimittaa valvontaviranomaiselle 28.2.2020 mennessä.

Jätteet ja jätehuolto

7. Kuolleet eläimet on toimitettava viipymättä käsiteltäväksi laitokseen, jonka luissa kyseisen jätteen vastaanotto ja käsittely on hyväksytty. Keräilyä odottava eläinjäte tulee säilyttää tarkoitukseen soveltuvassa kylmävarastossa.
8. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle.

Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi ja käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Hyödyntämiskelpoiset jätteet, kuten paperi-, pahvi ja muovijäte, lasi sekä metalliromu on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Toiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet, kuten jäteöljy, akut ja loisteputket on varastoitava lukitussa ja kate-tussa tilassa sekä toimitettava ko. jätteiden vastaanottopaikkaan. Tuottaja-vastuunalaiset vaaralliset jätteet (esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä käytetyt paristot ja akut) on toimitettava tuottajien niille järjestä-miin vastaanottopaikkoihin.

Polttonesteiden, kemikaalien ja rehujen varastointi

9. Polttonestesäiliön tulee olla kyseisen polttoaineen varastointiin hyväksytty ja sen kunto tulee tarkastaa kymmenen vuoden välein tai tarkastuksessa laadittuun pöytäkirjaan kirjattuun määräaikaan mennessä. Polttonestesäili-öiden täyttö- ja tankkauspaikkojen tulee olla suojattu tiiviillä kemikaaleja lä-päisemättömällä pinnoitteella ja muotoiltu siten, että mahdolliset vuodot ei-vät pääse leviämään maaperään ja että ne voidaan ottaa talteen. Varastoin-tipaikkojen läheisyyteen on varattava riittävä määrä imeytysainetta.

Muut vaaralliset kemikaalit on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa va-rastopaikassa tiiviissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla siten, että aineita ei pääse vahinkotapauksessakaan viemäriin tai ympäris-töön.

Rehut on varastoitava tiiviissä säiliöissä ja siten, että pölyäminen säiliön täy-tön yhteydessä estetään.

Tarkkailu

10. Polttoainesäiliöiden, lantavarastojen, umpisäiliöiden ja kasvattamorakennusten rakenteiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti mahdollisten vuotojen havaitsemiseksi. Mikäli vuotoja tai vaurioita havaitaan, korjaukset on tehtävä viivytyksettä.
11. Lannan kokonaistypen ja kokonaisfosforin erityistä on seurattava vuosittain. Seuranta tulee toteuttaa typen ja fosforin massataselaskennalla, joka perustuu rehun kulutukseen, rehun raakavalkuais- ja kokonaisfosforipitoisuuteen sekä eläimen tuotostasoon, tai lanta-analyysillä taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Seuranta on aloitettava viimeistään 21.2.2021.
12. Olemassa olevista broilerikasvattamoista ilmaan vapautuva ammoniakkipäästö (kg NH₃/eläinpaikka/vuosi) tulee arvioida 21.2.2021 lähtien ja uusien broilerikasvattamojen osalta toiminnan alettua. Ammoniakkipäästö tulee arvioida ainakin laskennallisesti kertoimiin perustuen vuosittain. Vaihtoehtoisesti ammoniakkipäästö voidaan arvioida vuosittain massataseeseen perustuvalla arviolla, joka pohjautuu typen erityykseen ja kokonaistypen määrään kussakin lannan käsittelyn vaiheessa tai määrittää mitattuna päästönä poistoputkista tai muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä menetelmällä.

Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on tehtävä standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen soveltuvilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä.
13. Lupamääräyksissä 11 ja 12 veloitettuja tarkkailuja voidaan myöhemmin tarkentaa ja muuttaa toimivaltaisen valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta

Riskien hallinta, häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

14. Poikkeuksellisiin tilanteisiin on varauduttava ennakolta. Toiminnanharjoittajan tulee pitää pelastussuunnitelma ajan tasalla. Poikkeuksellisia tilanteita varten tulee olla tarpeelliset laitteet, muut varusteet, toimintaohje ja laitteita ja varusteita on testattava. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella tulee aina olla ajantasainen pelastussuunnitelma tiedossa.

Poikkeavista päästöistä ja muista ympäristöön vaikuttavista vahinko- ja häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Mikäli päästöistä voi aiheutua vaaraa ihmisten terveydelle, on ilmoitus tehtävä myös kunnan terveydensuojeluviranomaiselle

Kirjanpito ja raportointi

15. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Toiminnanharjoittajan on kalenterivuosittain, viimeistään tarkkailuvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosiyhteenveto, joka sisältää ainakin:

- tiedot eläinmääristä
- tiedot lantamääristä ja lannan levitykseen käytettävästä peltoalasta
- jäljennökset uusista tai muutetuista peltojen vuokrasopimuksista ja lannan vastaanottosopimuksista
- tiedot tilalla kuolleitten eläinten määristä, toimituspaikoista ja käsittelytavoista
- tiedot jätteistä (jätelaji ja määrä) ja niiden toimituspaikoista
- tiedot toiminnassa tapahtuneista merkittävistä häiriöistä tai muista poikkeuksellisista tilanteista (syy, kesto, arvio päästöistä ja niiden ympäristövaikutuksista sekä korjaavat toimenpiteet)
- toiminnan ammoniakkipäästöt (kg NH₃/eläinpaikka/vuosi). Vuodesta 2021 alkaen raportoitavien ammoniakkipäästöjen tulee olla määritettyjä lupamääräyksen 12 mukaisesti
- tiedot tilalla mahdollisesti tehdyistä lisätoimenpiteistä ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi
- lannan kokonaistypen (N) ja kokonaisfosforin (P) erityksen määrät (kg/eläinpaikka/vuosi) lupamääräyksen 11 mukaisesti.

Kirjanpitotietojen tulee sisältää myös tiedot veden, sähköenergian, polttoaineen ja rehun kulutuksesta.

Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään toimivaltaisen valvontaviranomaisen tarkemmin ohjeistamalla tavalla.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

16. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, keskeyttämisestä tai lopettamisesta on ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja Pöytyän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnanharjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava vaihtumisesta toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle.

Tuotannon loppuessa tai keskeytyessä on varastoitu lanta ja muut jätteet ja jätevedet toimitettava asianmukaiseen hyötykäyttöön tai keräykseen.

17. Toiminnanharjoittajan on viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan lopettamista esitettävä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Päätöksen täytäntöönpano

Lainvoimaisuus

Tämän päätöksen mukaisen toiminnan saa aloittaa, kun päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, jos päätökseen ei haeta muutosta valittamalla. (ympäristönsuojelulaki 198 §).

PERUSTELUT

Ratkaisun perustelut

Asiassa on kyse ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesta toiminnan olemassa muuttamisesta ja luvan tarkistamisesta BAT-päätelmien vuoksi.

Hakemuksen mukaan broilerikasvattamon laajennus rakennetaan naapurin asuinrakennuksesta katsottuna olemassa olevan kasvatushallin taakse, noin 370 metrin etäisyydelle länteen. Eläinpaikkojen määrä kasvaa noin kaksinkertaiseksi. Viereisellä kiinteistöllä, kartasta mitattuna noin 60 metrin etäisyydellä sijaitsee toisen toiminnanharjoittajan 60 000 broilerin kasvattamo.

Laajennusta koskeva lupaharkinta perustuu hakemuksessa esitettyyn 11.1.2018 päivättyyn asemapiirrokseen laajennuksen sijoittamisesta. Hakemuksesta on muutettu asian vireillä olon aikana siten, että rakennettavan kasvattamon eläinpaikkamäärää on vähennetty 15.4.2019 saapuneella täydennyksellä.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Eläinsuoja sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella.

Lupaharkinnassa on otettu huomioon ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010). Ohjeen mukaan pienten ja keskisuurten eläinsuojien laajennuksissa suositeltava etäisyys lähimmästä häiriintyvistä kohteesta on vähintään 100 metriä. Laajennus ei saisi lisätä haittoja alueella ja laajentamisen tulisi tapahtua häiriintyvistä kohteesta poispäin, jos se on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

Aluehallintovirasto on arvioinut, ettei tämän päätöksen mukaisesti toimittamassa esitetystä toiminnan muutoksesta aiheudu eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta eikä muutakaan ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua seurausta ja että ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaiset edellytykset laajennuksen sijoituspaikan valinnalle täyttyvät.

Tällä päätöksellä on tarkistettu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 25.2.2011 Nro 8/2011/3, Dnro ESAVI/639/04.08/2010 myöntämä ympäristölupa vastaamaan voimassa olevia siipikarjan tehokasvatusta koskevia päätelmiä sekä ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja sen perusteella annettuja säännöksiä, erityisesti valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).

Aluehallintovirasto on ratkaisussaan ottanut huomioon ympäristönsuojelulain ja jätelain tavoitteet ja yleiset periaatteet sekä näiden lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Harkintaan ovat vaikuttaneet myös lupakäsittelyn aikana saadut lausunnot ja muistutus. Lähtökohtana ratkaisussa on ollut lupahakemus ja hakijan esittämät toimenpiteet haittojen vähentämiseksi. Annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta toiminta täyttää edellä mainittujen säädösten vaatimukset.

Hakemuksen mukaan ympäristönsuojelulain 82 §:n mukaiselle perustilaselvityksen laatimiselle ei ole tarvetta. Tilalla ei ole ollut toiminnan aikana öljyvahinkoja eikä muita maaperän pilaantumiseen liittyviä tapauksia. Esitetyn perusteella aluehallintovirasto myös katsoo, ettei sille tässä tapauksessa ole tarvetta.

Hakemuksen mukaisesti toimien ja lupamääräykset huomioon ottaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa mainitun laiselle toiminnalle asetetut vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toiminta ei vaaranna [Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren](#) vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 asetettuja tavoitteita, joita Sarkainsuon Tila Oy:n toiminnassa edistetään sillä, ettei korkeiden ja erittäin korkeiden fosforilukujen pelloille levitetä lantaa.

Päätelmien soveltaminen ympäristölupaharkinnassa

Laitoksen pääasiallista toimintaa koskee komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302, jolla on vahvistettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaiset parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevat päätelmät siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta varten. Päätelmät ja BAT-AEL-arvot koskevat uutta kasvattamoa heti ja olemassa olevia kasvattamoja siirtymäajan jälkeen.

Yleisissä BAT-päätelmissä on annettu vaihteluväli BAT-tekniikoiden mukaiselle lannassa eritetylle kokonaistypelle ja kokonaisfosforille. Toiminnan lannan typpi- ja fosforimäärien oletetaan sijoittuvan tälle vaihteluvälille, mutta niistä ei ole kuitenkaan määrätty ehdottomana. Lannan kokonaistyyppimäärän minimointi ehkäisee myös ammoniakkipäästöjä. Sen sijaan lannan kokonaistypen ja kokonaisfosforin erityksen seurannasta ja raportoinnista on määrätty.

Tällä hetkellä Suomessa ei ole olemassa typen ja fosforin erityksen tarkkailulle tarvittavia laskentamenetelmiä, joten niiden seuranta ja raportointi tulee ottaa laitoksessa käyttöön, kun tarkkailumenetelmä on kehitetty.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella, toiminnan yhteys muihin toimintoihin, toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen todennäköisyys, onnettomuusriski ja ympäristönsuojelulain vaatimus käyttää toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Toiminnan voidaan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa, kun laitos toimii tämän ympäristölupapäätöksen mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jätteen käsittelyä ja raportointia koskevat määräykset ovat jätelain ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) mukaisia.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1.

Pohjarakenteiden tulee estää lannan ja pesuvesien joutuminen pinta- ja pohjavesiin.

Eläinsuojan käyttöönotosta on ilmoitettava valvonnallisista syistä.

Lupamääräykset 2. –4.

Lannan ja jäteveden varastointitilojen tiiveydestä on määrätty ympäristöhaittojen syntymisen estämiseksi. Yhden kasvatuserän lanta voidaan tarvittaessa vähentää lannan varastointilan vaatimuksesta, koska lantaa voidaan varastoida kasvatushalleissa (kuivikepohja) yhden kasvatuserän ajan. Myös sopimukseen perustuva jalostukseen toimitettava lantamäärä vähentää tarvittavaa varastointitilavuutta.

Lupamääräyksillä varmistetaan, että lantavarastojen käyttö ei aiheuta terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista. Lannan varastointi sekä lantavarastojen täyttö ja tyhjennys ovat toimintoja, joista saattaa aiheutua päästöjä

ympäristöön, mikäli toimintaa ei harjoiteta riittävällä huolellisuudella ja varovaisuudella.

Hakemuksen mukaan eläinsuojan WC-jätevedet johdetaan vesitiiviiseen umpisäiliöön. Eläinsuojan WC-jätevesien johtamisesta on määrätty jätevesistä aiheutuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi. Eläinsuojan yhteydessä olevan WC:n jätevesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumisvaaran vuoksi. Hygienisoituna esimerkiksi kalkkistabiloimalla käsitelty WC-jätevesi voidaan levittää peltoon.

Käsiteltäväksi toimitettavasta umpikaivolietteestä laadittu siirtoasiakirja, jossa on tiedot lietteen määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta on toimitettava lietteen vastaanottajalle.

Lupamääräys 5.

Lannan vähimmäislevityksala on määritelty ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta annetun ohjeen (1/2010) mukaisesti. Hakemuksen mukaan lantaa luovutetaan jalostettavaksi laitokseen ja levitettäväksi peltoon sopimuksiin perustuen. Sopimukset huomioon ottaen lannan peltolevitykseen on riittävästi peltoa.

Lannan levityksala perustuu lannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljelykasvien keskimääräiseen fosforilannoitustarpeeseen siten, että levitettävä lannoitemäärä mitoitetaan todellisen tarpeen mukaan. Lannan ja peltolohkojen viljavuus on tunnettava, jotta toiminnanharjoittaja ja lantaa vastaanottavat tilat voivat ottaa huomioon lannan sisältämät ravinteet lannoitussuunnitelmissaan.

Lannan käyttö lannoitteena luokitelluilla pohjavesialueilla aiheuttaa riskin pohjavesien pilaantumisesta. Siksi lannan käyttö luokitellulla pohjavesialueella olevilla pelloilla on kielletty.

Lannan levityksessä omille, vuokra- tai sopimuspelloille tulee noudattaa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) määräyksiä.

Lupamääräys 6.

Eläinsuojan ammoniakkipäästölle on asetettu siipikarjan tai sikojen tehokasvatuksen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vaatimuksen tasoinen raja-arvo ympäristönsuojelulain 52, 75 ja 81 §:ien mukaisesti. Raja-arvo koskee normaalia toimintaa. Ympäristönsuojelulain 81 §:n mukaan voimassaolevaa lupaa tarkistettaessa laitoksen on täytettävä päätelmien mukaiset päästötasovaatimukset neljän vuoden kuluessa BAT-päätelmien julkaisemisesta, ellei hakija ole hakemuksessaan ilmoittanut noudattavansa tätä aikaisempaa ajankohtaa.

Voimassa olevissa päätelmissä on typen ja fosforin eritykselle raja-arvot, joiden rajoissa toimimalla rehun hyväksikäyttöaste sekä päästöriski pysyvät

vähintään kohtuullisella tasolla ja mikä myös huomattavasti edesauttaa ammoniakkipäästötasoihin pääsemistä. Tuotannossa eritetyn kokonaistypen vaihteluväli on broilereilla 0,2–0,6 kg N/eläinpaikka/vuosi ja kokonaisfosforin 0,02–0,11 kg P/eläinpaikka/vuosi. Edellä mainittu fosforiarvo vastaa päätelmässä esitettyä broilereilla 0,05–0,25 kg P₂O₅/eläinpaikka/vuosi arvoa. P₂O₅-luvut on muunnettu fosforiksi (P) kertoimella 0,44.

Määräys valvontaviranomaiselle 28.2.2020 mennessä toimitettavasta selvityksestä eläinsuojasta ilmaan vapautuvasta ammoniakkipäästöstä ja esityksestä ammoniakkipäästön tarkkailemiseksi (määrittystapa, laskentaperusteet ja tarkkailutiheys) on annettu, koska hakemusasiakirjoissa ei ole ollut käytettävissä määritettyä tietoa eläinsuojan ammoniakkipäästöstä eikä päästöstä annettaessa ole ollut käytettävissä ammoniakkipäästöjen laskentatyökalua. Suomen ympäristökeskus kehittää ammoniakkipäästöjen laskentatyökalua. Selvityksen laatimisen määräaika on liitetty samaan ajankohtaan toiminnasta tehtävän vuosiraportoinnin kanssa.

Lupamääräykset 7. ja 8.

Eläinjätteen varastoinnista on määrätty ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Eläinjätteen käsittelystä säädetään lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä (1069/2009) eli ns. sivutuoteasetuksessa.

Jätteitä ja vaarallisia jätteitä (esim. lääkejäte, jäteöljyt, akut ja käytetyt loisteputket) koskevat määräykset on annettu asianmukaisen jätehuollon järjestämiseksi sekä jätteistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja terveyteen kohdistuvien vaarojen tai haittojen ehkäisemiseksi. Jätelain 8 §:n mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavaa etusijajärjestystä: Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.

Lupamääräys 9.

Määräys polttonesteiden ja muiden kemikaalien varastoinnista on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaumisvaaran ehkäisemiseksi. Polttonestesäiliöt tulee olla varustettuja lapon ja ylitäytön estävillä järjestelmillä.

Rehujen varastoinnista on määrätty pölyhaitan minimoimiseksi.

Lupamääräys 10.

Polttonestesäiliöiden ja rakenteiden kunnon tarkkailusta on määrätty, jotta mahdolliset vuodot rakenteissa havaitaan ajoissa ja korjaukset voidaan

tehdä viipymättä. Hakemuksen mukaan polttonestesäiliöt on varustettu la-
pon ja ylitäytön estävillä järjestelmillä.

Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristövaikutuk-
sista, jotta hän voi ryhtyä toimenpiteisiin pilaantumisen ehkäisemiseksi tai
sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi.

Lupamääräykset 11. –13.

Lupamääräykset on annettu päätelmissä edellytetyn seurannan ja asetetun
päästövaatimuksen seuraamiseksi ja vaatimuksen noudattamisen valvo-
miseksi. Päätelmässä esitettyjen seurantavaihtoehtotapojen tueksi tarvitaan
laskentajärjestelmä, joka on Suomessa vasta kehitteillä. Tästä syystä tark-
kailun toteuttamiseen on annettu siirtymäaika.

Mittausten ja tutkimusten laadunvalvonnasta on määrätty ympäristönsuoje-
lulain 209 §:n perusteella.

Määräyksen mukaiseen tarkkailuun tehtävät muutokset on delegoitu tavan-
omaisen käytännön mukaisesti valvontaviranomaiselle.

Lupamääräys 14.

Häiriö- ja poikkeuksellisiin tilanteisiin varautuminen (esimerkiksi öljyvahinko)
sekä ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu ympäristön pilaantumisen eh-
käisemiseksi, välittömän torjunnan onnistumiseksi, viranomaisten ja lähi-
asukkaiden tiedon saannin varmistamiseksi sekä valvonnan toteutta-
miseksi. Häiriötilanteista voi aiheutua ympäristön pilaantumista ja terveys-
haittoja.

Lupamääräys 15.

Kirjanpitoa ja raportointia koskeva määräys on annettu ympäristövaikutus-
ten selvittämiseksi, valvontaviranomaisten tiedonsaannin turvaamiseksi ja
valvonnan järjestämiseksi. Laitoksen kirjanpitotietoihin on lisätty tässä pää-
töksessä annettujen raja-arvojen valvomiseksi tarvittavat tiedot. Kirjanpidon
tulee sisältää myös BAT-päätelmän 29 mukaisten prosessimuuttujien (ve-
den, sähköenergian, polttoaineiden ja rehun kulutus) tarkkailua koskevat tie-
dot.

Toiminnasta saamiensa tietojen avulla viranomainen voi seurata laitoksen
toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista.
Lannan varastointitilojen ja lannanlevitysalojen kirjaamisella ja raportoimi-
sella varmistetaan, että käytössä olevien varastojen tilavuus ja lannanlevi-
tysalat ovat riittävät syntyvälle lantamäärälle. Pelastussuunnitelma tulee liit-
tää vuoden 2019 raporttiin ja sen jälkeen, jos siihen tulee muutoksia. Jäte-
lain (646/2011) 118 ja 119 §:ssä säädetään kirjanpitoon sisällytettävistä tie-
doista ja niiden säilyttämisestä.

Lupamääräykset 16. ja 17.

Valvovalle viranomaiselle tehtävällä ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku toiminnassa tapahtuvista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutuksia ympäristöluvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi, onko lupaa tarpeen muuttaa. Toiminnan lopettaminen edellyttää, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja varastoidut jätteet on poistettu. Jos lopettamissuunnitelman johdosta on tarpeen antaa ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaisia määräyksiä, valvontaviranomainen siirtää suunnitelman lupaviranomaisen käsiteltäväksi.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa ja lupamääräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN**Päätöksen voimassaolo**

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Korvautuvat päätökset

Tämä päätös korvaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston 25.2.2011 antaman ympäristöluvan Nro 8/2011/3, Dnro ESAVI/639/04.08/2010.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän päätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (ympäristönsuojelulaki 70 §).

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/214) 6–8, 11, 12, 14–17, 20, 27, 48–49, 51–53, 58, 72–77, 80–82, 87, 94, 123, 198 ja 209 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 1, 14, 15 ja 19–21 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 13, 15–17, 20, 28–31, 72, 118, 119 ja 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4, 7–9, 20 ja 24 §

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) 17 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2017/302 Euroopan parlamentin ja

neuvoston direktiivin 2010/75EU mukaisten parhaita käyttökelpoisia teknii-koita (BAT) koskevien päätöksiä vahvistamisesta siipikarjan tai sikojen tehokasvatusta varten. Euroopan unionin virallinen lehti 21.2.2017.

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 9 550 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.1. taulukon mukaan vähintään 100 000 broilerin eläinsuojan luvan käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 9 550 euroa.

Asetuksen liitteen mukaan toiminnan olennaista muuttamista (ympäristönsuojelulaki 29 §) koskevasta päätöksestä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta eli 4 775 euroa.

Asetuksen liitteen kohdan 3.1. alakohdan 1. mukaan direktiivilaitoksen luvan tarkistamista (ympäristönsuojelulaki 81 §) koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 % taulukon mukaisesta maksusta, eli 4 775 euroa. Lupamaksu on kokonaisuudessaan 9 550 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Sarkainsuon Tila Oy
Pöytyän kunta
Pöytyän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Pöytyän kunnan terveydensuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään asianosaisille listan dpoESAVI-1009-2019 mukaan.

Aluehallintovirasto ilmoittaa päätöksen antamisesta aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Pöytyän kunnan virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Auranmaan Viikkolehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Virpi Vuojärvi-Torhamo ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Eeva Jokikokko.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 2.12.2019 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												